สกู๊ปพิเศษ

เกิดอะไรขึ้น เมื่อไทยเปิดการค้าเสรีไอที

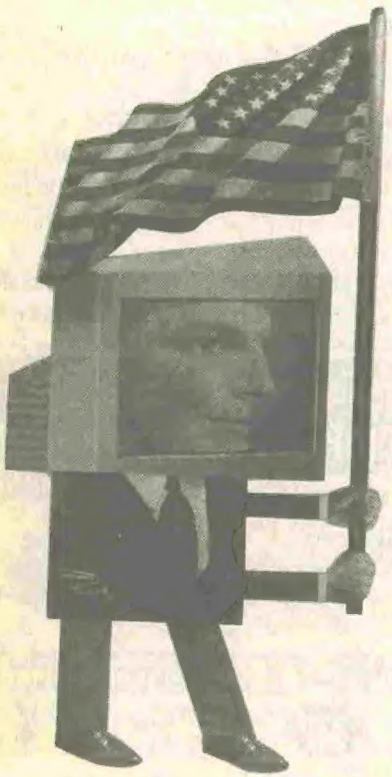

แม้บรรดาผู้ประกอบการที่อยู่ในวงการค้าผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จะเห็นด้วยกับการเปิดเสรีตลาดสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศก็ตาม แต่ก็ขอให้รัฐบาลประวิงเวลาการเปิดเสรีออกไปอีกระยะหนึ่งก่อน โดยให้เหตุผลว่าหากลดขณะนี้ จะทำให้ผู้ผลิตในประเทศเสียเปรียบ ขณะเดียวกันบรรดาบริษัทยักษ์ใหญ่ที่เน้นตลาดต่างประเทศและบริษัทต่างชาติ ต่างขานรับนโยบายเพราะเชื่อว่าจะทำให้สินค้าถูกลง

ผลกระทบของ ITA

ในการปรับลดอัตราภาษีดังกล่าว คนที่มีความสุขที่สุดคือ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และบริษัทยักษ์ใหญ่ที่เน้นสินค้าจากตลาดต่างประเทศและบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ต่างขานรับนโยบายดังกล่าว เนื่องจากสินค้าจะมีราคาถูกลง

ขณะเดียวกันรัฐบาลยอมสูญเสียผลประโยชน์ เสียรายได้ส่วนดังกล่าวไป และผู้ที่ได้รับผลกระทบตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศ เมื่อสินค้านำเข้าลดต่ำลง แม้ราคาสินค้าในประเทศจะปรับต่ำลงตามชิ้นส่วนที่นำเข้าที่ถูกลงก็ตาม เมื่อราคาสินค้าปรับตัวลง

อัตราการจัดเก็บภาษีสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันสามารถจำแนกได้ดังนี้

ประเภทสินค้า	อัตราจัดเก็บ
ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์	1 เปอร์เซ็นต์
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป	5 เปอร์เซ็นต์
ซอฟต์แวร์	5 เปอร์เซ็นต์
โทรศัพท์และเครื่องโทรสาร	5 เปอร์เซ็นต์
เส้นลวด (เซมิคอนดักเตอร์)	20-30 เปอร์เซ็นต์

มื่อสหรัฐอเมริกาประกาศให้ไทยยกเว้นการจัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือไอทีเอ (ITA : Information Technology Agrement) ให้ลดเหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ โดยให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 โดยจะต้องเริ่มกระบวนการทยอยลดตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นไป

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยจัดเก็บภาษีสินค้าผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในอัตรา 20-30 เปอร์เซ็นต์ สหรัฐฯ เห็นว่า อัตราภาษีประเทศไทยที่จัดเก็บอยู่สูงเกินไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าที่สหรัฐฯ ส่งเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยซึ่งมีมากกว่าปีละแสนล้านบาท จึงทำให้สหรัฐฯ ต้องสูญเสียรายได้นำเข้าประเทศจำนวนมาก

มาใกล้เคียงกัน สินค้านำเข้ามีคุณภาพแม้จะราคาสูงกว่าบ้าง แน่นอนผู้ซื้อย่อมเลือกสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ

แม้บรรดาผู้ประกอบการที่อยู่ในวงการค้าคอมพิวเตอร์ไทย จะเห็นด้วยกับการเปิดเสรีตลาดสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ก็ขอให้รัฐบาลไทยรับแบบมีเงื่อนไขเวลา โดยประวิงเวลาเปิดเสรีออกไปอีกระยะหนึ่งก่อน โดยให้เหตุผลว่า หากลดขณะนี้จะทำให้ผู้ค้า ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ในประเทศเสียเปรียบ

ในเบื้องต้นสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ต้องการให้มีรายละเอียดในขอบข่ายสินค้าอัตราภาษีสุดท้าย กล่าวคือ ไม่สามารถลดผูกพันสินค้ารายการตาม ITA ได้ให้ไว้ เพราะการปรับโครงสร้างการผลิตมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมทั้งระบบ โดยสินค้าบางรายการไม่สามารถลดภาษีได้ และสินค้าบางรายการลดภาษีเป็น 0 ไม่ได้

ขอบข่ายของสินค้า ITA

ขอบข่ายครอบคลุมสินค้า ITA จะรวมถึงสินค้าในกลุ่มคอมพิวเตอร์ เครื่องคำนวณ ส่วนประกอบและอุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ เครื่องอุปกรณ์ตรวจสอบและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ผลกระทบจากการเปิดเสรี

1. สินค้ากลุ่มคอมพิวเตอร์

ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในบัญชีสินค้าที่ไม่ได้รับผลกระทบ ยกเว้นบางรายการที่ต้องการระยะเวลาในการปรับ เช่น DESKTOP, CD-ROM, DRIVE, DISK DRIVE, FLOPPY ถือเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและอาศัยระยะเวลาที่ไม่ยาวนักในการปรับตัว

2. สินค้าใน1กลุ่มที่เกี่ยวกับโทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน

ส่วนใหญ่จะอยู่ในบัญชีที่ไม่มีผลกระทบ แต่มีสินค้าส่วนหนึ่งที่ต้องการระยะเวลาไม่ยาวนักในการปรับตัว ได้แก่ TELE PHONE, SWITCH, PABX HYBRID และมีสินค้าเพียง 3 รายการ ที่ถูกจัดอยู่ในบัญชีอ่อนไหวและต้องการระยะเวลาค่อนข้างมาก เช่น PABX ANALOG, PABX DIGITAL, TELEPHONE SET

3. สินค้ากลุ่มที่เป็นชิ้นส่วนและส่วนประกอบ

สินค้ากลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าไม่มีผลกระทบ แต่มีสินค้าส่วนหนึ่งที่ต้องการระยะเวลาไม่ยาวนักในการปรับตัว เช่น ASICS BRANS, FLASH, MEMORY และมีสินค้าเพียง 4 รายการ จัดอยู่ในบัญชีสินค้ากลุ่มอ่อนไหวและต้องการเวลาในการปรับตัวค่อนข้างมาก เช่น CRT, TRA NSF ORMERS, LOUP SPEAKER และ PCBS

4. สินค้ากลุ่มซอฟต์แวร์

สินค้ากลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในบัญชีไม่มีผลกระทบ และมีสินค้าส่วนหนึ่งที่ต้องการระยะเวลาไม่ยาวนักในการปรับตัว เช่น DATA BASE, MANAGEMENT, FILE MANGEMENT การค้าส่วนนี้ไทยจะได้รับประโยชน์และไม่

ได้รับผลกระทบมากนัก เนื่องจากยังต้องอาศัยซอฟต์แวร์ภาษาไทยอยู่

เตรียมมาตรการรองรับ ITA

สำหรับมาตรการที่จะนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันและการพัฒนาสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศของไทย เพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและให้ได้ประโยชน์ในระยะยาวจากการเข้าร่วมในข้อตกลง ITA รัฐบาลควรให้การสนับสนุนในเรื่องเหล่านี้ คือ

1. ปรับลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบและพิจารณากำหนดมาตรการปรับปรุงโครงสร้าง ภาษีศุลกากรที่ชัดเจน โดยจะต้องปรับลดอัตราภาษีให้สอดคล้องตั้งแต่วัตถุดิบชิ้นส่วน สินค้าสำเร็จรูปในทุกพิกัดที่เกี่ยวข้องในสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะการให้ลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบเป็น 0 เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ผลิตรายย่อยที่ผลิตเพื่อขายภายในประเทศ และขยายผลการนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีโดยใช้ระบบ EDI เพื่อควบคุมและตรวจสอบการนำเข้าวัตถุดิบ

2. สร้างเขตปลอดภาษี ซึ่งเป็นมาตรการเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาในระยะสั้นเพื่อทดแทนการปรับลดภาษีนำเข้าตามข้อตกลงเหลือ 0 โดยใช้กลไกการตัดและจำหน่ายราคาวัตถุดิบตามกฎเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) โดยแก้ไขกฎระเบียบให้โรงงานที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันสามารถขอรับการส่งเสริมได้โดยใช้กลไกของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3. สนับสนุนด้านกำลังคนและการวิจัยพัฒนาเพื่อสร้างข้อได้เปรียบให้กับผลิตภัณฑ์ เพราะในปัจจุบันไทยยังขาดการวิจัยและการพัฒนาในเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ

4. สร้างขีดความสามารถทางผลิตภัณฑ์และการทดสอบ เพื่อลดข้อเสียเปรียบและสร้างความได้เปรียบในการส่งออก โดยเร่งรัดให้มีการส่งออกให้มากขึ้นผ่านผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ และควรเร่งประสานหน่วยงานมาตรฐานที่มีอยู่สร้างศูนย์ตรวจสอบที่จำเป็น โดยให้หน่วยงานทดสอบระหว่างประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งและมีกิจกรรมทดสอบภายในประเทศ

5. การจัดทำแผนจัดตั้งพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกำหนดมาตรการและนโยบายพัฒนาเชิงรุกเพื่อให้มีแรงงานเข้ามาในอุตสาหกรรม IT ที่มีศักยภาพ ซึ่งที่ผ่านมาไทยยังไม่มีทิศทางและแผนแม่บทที่ชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายและมาตรการในเชิงรุก มีเฉพาะมาตรการในเชิงรับและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

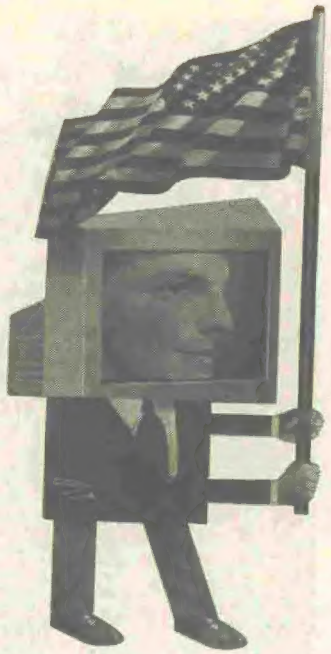

6. การจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี การดำเนินการตามมาตรการบางข้อจะบรรลุวัตถุประสงค์ต้องได้รับการสนับสนุนด้านการเงินและอย่างน้อยการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม IT ให้เกิดความคล่องตัว

สรุป

แนวโน้มในเรื่องการค้าและการแข่งขันเสรี เป็นสิ่งที่ยากจะหลีกเลี่ยงได้ การเผชิญหน้าทางการค้า เป็นมิติใหม่ที่ประเทศไทยปฏิเสธไม่ได้ สิ่งที่ต้องรีบทำก็คือ ทำอย่างไรให้ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก